

Sygn. akt I CSK 479/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku G. S.-K.

przy uczestnictwie M. K.

o uchylenie lub zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie G. S.-K. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt V Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecnictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Skarżąca przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 679 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c. o art. 382 k.p.c. oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazała, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej. Kwestionując podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, wnioskodawczyni podnosiła, że Sąd drugiej instancji błędnie przyjął za Sądem pierwszej instancji, wbrew zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu, iż testamentem ojca dysponowała już w kwietniu 2007 r. Jednak jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych w tej materii przez Sądy obu instancji na podstawie jednoznacznych zeznań wnioskodawczyni, o treści tego testamentu powzięła wiedzę właśnie w 2007 r., kiedy to matka jej go pokazała i przekazała. Zatem od tego momentu miała możliwość złożenia wniosku o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku w trybie art. 679 § 1 i 2 k.p.c.

Według ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego, kto był uczestnikiem postępowania może złożyć wniosek na podstawie powołanego przepisu w terminie jednego roku od dnia, w którym uzyskał możliwość wskazania podstawy uzasadniającej dokonanie zmiany postanowienia, jeżeli nie mógł jej powołać w trakcie postępowania spadkowego (zob. uchwała z dnia 27 kwietnia

1982 r., III CZP 15/82, OSNCP 1982, nr 8-9, poz. 118, postanowienie z dnia 26 czerwca 2012 r., III CSK 121/12, nie publ.). Wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów wskazujących na obiektywne przeszkody, które uniemożliwiły jej złożenie wniosku o zmianę postanowienia spadkowego w terminie przewidzianym w tym przepisie.

Z kolei przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Skarżąca upatrywała występowania w tej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w tym, iż samo już otwarcie i ogłoszenie testamentu, dokonane przez sąd w postępowaniu o uchylenie lub zmianę postanowienia spadkowego, jest przesłanką wykluczającą oddalenie wniosku o uchylenie lub zmianę postanowienia spadkowego. Jednak dla realizacji przesłanek z art. 679 § 1 k.p.c. jest to okoliczność prawnie irrelevantna.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

aw

jw